

Mi, Mag-unk!

A mikor tizenegy évvel ezelőtt harmadmagammal ültem Komárom főutcája melletti árkádsor alatt - s azon szövetkeztünk a megnyugtató árnyékban, miként fogunk szakmailag nagyon jól működő, közösségfejlesztéssel foglalkozó térségi civil szervezetet létrehozni -, nem gondoltam volna, hogy egyszer példaként állhatunk elő, hogy életre hívunk valamit, ami talán nem mindennapi, nem a megszokott. Most pedig itt ülök a számítógép előtt és próbálom megfogalmazni, rendszerbe szedni, hogyan jött létre az a kis közösségi kuckó Komárom külvárosában, Koppán(y)monostoron, ahol élünk és dolgozunk.

Nem fogom bemutatni az egyesület tevékenységi körét, azt a szerteágazó és összetett munkát, amit az elmúlt években folytattunk, végzünk. Azokat a jó gyakorlatokat, induló közösségi mocsantásokat sem, amelyek szintén hozzánk kapcsolódnak, illetve általunk, segítségünkkel indultak el, vagy végzik azt a feladatot, amelyet felvállaltak. Csupán egyetlen szeletére - de kétségtelenül nagy szeletére - kívánom az érdeklődést ráirányítani, ami egy új közösségi tér kialakulásához és beindításához kapcsolódik, ez pedig egy civil közösségi tér, a gyermek és ifjúsági korosztály, illetve a civil szektor számára.

2004-2005

Szervezetünk az alapítástól folyamatos, de lassú fejlődésen ment keresztül, amit a mindennapi gondok válságkezelése, forrásteremtés, helykeresés jellemezett, természetesen szakmai munkával és feladatátvállalásokkal telítve. Az Európai Unióhoz való csatlakozás a civil szektor számára új, nagyobb lehetőségeket hozott. Egyesületünk felismerve az új helyzetet, tanulmányozva a szektort érintő változásokat, merész elgondolást követően foglalkoztatóvá vált és már főállású munkatársak (4 fő) közreműködésével kidolgozott stratégia alapján folytatta tevékenységét. Két meghatározó vonal at tűztünk ki célként: a civil összefogást és együttműködést, valamint az ifjúsági munkát. Ez utóbbinak csupán egy kicsi szeletét jelenti a nemzetközi ifjúsági munka, mi, itt helyben, a városban és a kistérségben kívántunk megoldást találni e területen megjelenő szükségletekre.

Kidolgozott stratégiánk egyik, fő útvonala az éjszakai alternatív szabadidős szolgáltatás beindítása, melyhez minden a rendelkezésünkre állt, kivéve a helyszínt. A helyi művelődési ház - amelynek akkor még jómagam is főállású munkatársa voltam - ugyanúgy nem volt partnerünk, mint a, helyi vezetés, vagy a szakpolitika. Így vártunk, közben pedig a lehetőségeket kerestük.

Egy évvel a szervezeten belül kialakult változások után jelent meg az a pályázati lehetőség, amelynek segítségével sikeresen elnyerünk 4.500.000 Ft-ot, melyből a vasútállomás területén lévő - már nem használt - posta épületében kialakíthattuk azt a prevenciós szolgáltatásunkat, amit korábban elképzeltünk. Vagyis csak

egy hét megfeszített munka vegeztél valósulhatott meg, mely a bozótirtást és a hulladékok eltakarítását jelentette. A tereptisztítást követően döbentünk rá, milyen szép adottságú és lehetőségekkel teli helyet találtunk. Az udvar 2400 m²-re számos lehetőséggel kecsegtetett, azonban az épület nagysága már komoly gondot jelentett. Tudtuk, ebben a pici házban nem tudunk működni (irodát fenn-

tartani, napi munkát végezni, stb.) és szolgáltatni (programok stb.). Merész elhatározás következett, eldöntöttük, bővítünk. Elkészítettük a terveket, lebontottuk, amit kellett és hozzáfogtunk az építéshez. Mindez persze koránt sem volt ennyire egyszerű. Mindehhez emberek és pénz kellett. Szerencsénkre az egyesületünk

kialakíthattuk volna. Sajnos a tulajdonosi, az adományozói és egyéb akadályok miatt több mint egy év huzavona kezdődött el. A minisztérium (akkoriban: ICSSZEM) látva kétségbeesett erőlködésünket beleegyezését adta, hogy a számunkra megítélt támogatást ne felújításra, hanem beruházásra fordítsuk. Így váltunk tulajdonosává annak a 35 m²-nyi alapterületű ingatlannak, amelyből ki kellett hoznunk valamit. De ekkor már 2006-ot írtunk.

2006

Az épületet 2006 júliusában vettük át, a hozzá tartozó bozótossal. A telekhatárok pontos meghatározása

tagsági körét sikerült úgy kiterjeszteni, hogy a tervezéstől a szakmunkáig hozzáértő önkéntessel, így saját erővel rendelkezünk. Az anyagi forrás megteremtése azonban már nem volt ennyire egyszerű. Nonprofit szervezet lévén banki kölcsön szóba sem jöhetett, még úgy sem, hogy a tagok kezességét ajánlottak érte. Végül elkeseredésben találtuk meg azt a megoldást, amely talán elismerésre igen, de követésre nem biztos, hogy jó szívvel ajánlható. Egyik tagunk családi házára jelzáloghitelt vettünk fel, majd ő egyszemélyben hitellezte meg számunkra a hiányzó forrást. Így elkészülhetett az a közösségi tér, melybe rengeteg munkát, időt és

egyéb forrást fektettünk be, s amelynek részleteire ezúttal nem térek ki.

Az elmúlt néhány évben több alkalommal sikerült eljutnom Franciországba, ahol az ifjúsági házakat, illetve azok szövetségeit, települési, térségi, regionális központjait látogattuk meg. A kirándulások - azon túl, hogy Franciaország számos szép és meghatározó területét is megismerhettük - nagy hatással voltak rám. Lenyűgözött az a civil összefogás és együttműködés, amit láttunk, tapasztaltunk. Elhatároztam, hogy mintaként - talán egyedülként, ezt nem tudom - idehaza is megvalósítjuk ezt a törekvést, s ennek éppen megfelelő szintere lehet az a ház, a Mag-Ház, melynek építésén, kialakításán éppen dolgoztunk

2007

December 3-án nyitottunk meg a nagyközönség számára. Erre az időpontra készültünk el úgy, hogy termeink, szobáink felszerelése, szakmai munkatársak, irodai szolgáltatásaink egy helyben már a rendelkezésünkre álltak

Az épület jelenleg 105 m² alapterületű, tetőtér beépítése a fiatalok és a gyermekek igényeinek megfelelően kisebb-nagyobb dühöngőkkel bővítve. Az udvar kialakítása megtörtént, kellemes zöld terület, játszótéri, szabadterei elfoglaltságokra alkalmas közösségi helyekkel. Természetesen a felszerelése még folyamatban van, de maga a tér már így is megfelel annak a folyamatnak, amelyre olyan régen vágytunk

Célkitűzésünk továbbra is két szalon fut. A régi épületrészből kialakított közösségi iroda szolgálja a kistérségi civil szolgáltatást, benne jelenleg 5 szervezet munkatársaival, míg a bővített részben kaptak helyet a gyermekek és a fiatalok, s a velük folytatott tevékenységek

Egyesületünk nem közművelődési célok megvalósítására jött létre, bár jócskán megjelenik tevékenységi körünkben ez a szolgáltatás, bevonás, aktivizálás is. Szerteágazó területen dolgozunk, melynek alapja a közösségfejlesztés. Ha egy kicsit cinikus akarnék lenni, úgy fogalmaznék, hogy bármit felkarolunk és támogatunk, ami helyi szükségletekre építve a helyi összefogáson alapul. S ebbe a folyamatba már jócskán beletartozik maga a közművelődés is.

A térségi civil szolgáltató központ megalakulásunk óta folyamatosan szembesülnünk kell a civil szektor

gyengeségeivel. Nem, vagy csak nehezen tudunk megfelelni a bennünket érintő elvárásoknak, úgy, hogy tagjaink jobbra önkéntesek, szabad idejük egy részét áldozzák a közösségi munkára. A napi megfelelés az elmúlt 11 év alatt csak nehezebbé és körülményesebbé vált, ami a most indulók kedvét és aktivitását jócskán ellehetetleníti. Erre a hiányra léptünk fel néhány évvel ezelőtt aktívabban. Hazai támogatás útján egy

évnyi időtartalomra lehetőséget kaptunk

arra, hogy egy munkatárs bevonásával a kistérségi civil szervezeteit és helyi kezdeményezéseit elérjük, megismerkedjünk egymás munkáival, kidolgozzuk azt a szolgáltatási rendszert, amely szükséges a szektorbeli munkához. A munkával teli év eredménye az a civil összefogás, mely a Komárom Környéki Civil Társulás néven önálló jogi személyként való megjelenésével és tevékenységének beindításával a közel egy év alatt ismertté és elismertté vált a szektoron belül. A társuláson és a saját szervezetünkön kívül további négy olyan civil szervezettel dolgozunk együtt napi szinten, amelyeknek tevékenységi köre különböző ugyan, de a mindennapi munka helyszínéül házunkat tekintik bázisterületnek. Az "intézmény" átadásakor együttműködési megállapodásban rögzítettük egymás munkájának, céljainak segítségét, a partnerségen alapuló tevékenységek beindítását, melyet a franciaországi példaként látott "MJS" mintájára közösen üzemeltetett épületben

valósítunk meg. A kezdéskor jelen lévő öt szervezet mellé havi rendszerességgel további 6 szervezet csatlakozott, melyet alkalmanként és feladatonként további szervezetek, kezdeményezések bővítenek. Jelenleg - fél évvel az épület átadását követően - 8 főállású munkatárs és közel 50 önkéntes (5 szervezeti tagság) rendszeres munkája segíti az intézmény és a benne folyó civil összefogás munkáját.

Az ifjúság háza

Valahol azt olvastam, hogy: "Az ifjúság múlandó dolog. Később, más kifogást kell találnunk." Ez a kis gondolatfoslány is az irányba mutat, a gyermek és ifjúsági korosztállyal végzett munka folyamatos intenzitást, odafigyelést és megújulást kíván. A ma ifjúsága, 11 év múlva már az akkori idő felnőtt - mai viszonyokban a mi - generációnk, a ma gyermekei pedig a holnap ifjúsága lesz. Így az a munka, amit beléjük fektetünk, rájuk áldozunk sosem azonnal megtérülő, hanem hosszú távú befektetés.

A megalakulásunk idején még gyermekként hozzánk kerülők aktív magjából vált ki az a jelenlegi ifjúsági korosztály, akikkel napi szinten együttműködünk és tevékenységüket segítjük. A hosszú ideje közös fészekben nevelkedő, s onnan kirepült fiókák önállósulása az az egyesület Kerecsen Ifjúsági Egyesület -, amely a fiatal korosztállyal, illetve az utánpótlással (gyermekekkel) aktívan foglalkozik, érdekeit képviseli. Mag-házunk hosszú távú céljaiba illeszkedő

gyermek- és ifjúsági területet fedi le. Nincsenek sokan, s tagságuk is folyamatosan cserélődik, változik, ahogy ebben a korosztályban ez természetes. Vannak, akik csak egy-egy alkalommal, akciókra - számukra kedves programokhoz - kapcsolódnak be, de akadnak olyanok is, akik folyamatos jelenlétükkel és tevékenységükkel biztosítják az állandóságot. Kezdetektől fontos állandóságukat nem tudtuk biztosítani a "vándorcigányként" élt életünkben, így ezzel az ad hoc munkával, tevékenységgel, aktivitással kell szembesülnünk a velük folytatott munka során. Új arcok bevonása még nehezebb feladat, mint a régiek megtartása és intenzitásának fenntartása. A kor kihívásai, a jelenlegi "szellemiség", a globális közöny, a "sztár csinálás" nimbusza, ami körülvesz bennünket, nem kedvez az önként végzett "társadalmi" szerepvállalásnak. Aki mindezzel nincs tisztában, ne kezdjen ifjúsági munkába.

Jelenünk, és ami még hátra van Közösségi házunk üzembe helyezéséve mi nem azonnal megtérülő befektetésekben és látványosságokban gondolkodtunk. Nem volt célunk a statisztikai adatok mérhetőségén múló megfelelés kényszere sem. Nem is kellett, hiszen önmagunk megfelelésén túl nem kellett terveznünk. Nincs feladatátvállalásunk, nem minősülünk helyi vagy térségi intézménynek, nem rendelkezünk állandó támogatókkal, úgy is fogalmazhatok: nem számol velünk a helyi képviselő. Dolgozunk, tevékenykedünk magunk és a környezetünk örömeire. Tevékenységeink állandó elfoglaltságot és munkát biztosítanak számunkra. A ház fenntartása és üzemeltetése még az 5 szervezet közös összefogá-

sában is nehéz feladat. Bele kell rázódunk, meg kell ismernünk egymást és a közösséget, ahol élünk, dolgozunk. Most már más szempöngből, hiszen mi is itt raktunk fészket, itt kezdtük el a közös munkát, itt "bontjuk fel" időről időre a rendet és itt akarunk hosszú távra berendezkedni.

Mit csinálunk mindezt?

Bizakodunk és dolgozunk. Igyekezünk minél szélesebb körben megszólítani a helyieket. Korcsoportonként, érdeklődési körönként, stb. igyekezünk olyan programokat és lehetőségeket biztosítani a helyieknek, hogy minél szélesebb körben, s minél többen kerüljenek velünk kapcsolatba. Tíz év elteltéve tudunk ebben az évben először éves munkatervet, programfüzetet készíteni, amihez igyekezünk tartani is magunkat. Változatos és ötletes

ajánlatok születtek, melynek megvalósítása még folyamatban van. Mindehhez igyekeztünk megnyerni a helyben (településrészen) működő többi civil szervezetet is. A közös munka nem várt eredményeket generált. Rendezvényeink nagy visszhangra találtak, sokan keresik, szeretik. Ez a hagyományos közművelődési feladatellátás - mondhatnánk. Mi, azonban ezen a sikeren nem megszüdülve, az eredeti célkitűzéseinket nem feladva, mégis azt tudatosítjuk itt helyben, hogy minél több aktív, kezdeményező és együttműködő helyi elgondolás segítői, társszervezői

szeretnénk lenni. Nem kiszolgálni, csupán szolgáltatni, aktivizálni és bevonni. Nehezen értelmezhető ez az elgondolás ma Magyarországon. Az emberek többsége nem szívesen, vagy egyáltalán nem vállal felelősséget. Nehezen mozdítható ki a megszokott, biztonságot jelentő minden-

napjaiból. Megszokta és igényli, hogy "valaki" mindig megmondja neki, mit és hogyan kell tennie.

Itt tartunk most. Érdemes folytatnunk?

A Mag-Ház nem csupán egy épület a benne lévő terekkel, játékokkal. Ez egy lélekkel megáldott isteni gondviselés eredménye. Megnyugtató kisugárzása van, melyet a gyermekek és a "tisza" lelkek megéreznek. Akit egyszer megérintett, annak társává, részévé válik. Nagyon sok kicsi baba és gyermek jár

naponta hozzánk szüleivel, nagyszüleivel. Vannak, akik csak ritkábban, de akadnak olyanok is - szép számmal -, akik napi rendszerességgel.

Van még 11 évünk. Ezek a gyerekek addigra fiatalokká válnak. Majd ők megadják a választ nekünk, hogy érdemes volt-e.

Monostori Éva

Élettér Közösség- és Településfejlesztő Egyesület,
Komárom - közösségfejlesztő e-mail:
emonostori@gmail.com

A Mag-Ház nem csupán egy épület a benne lévő terekkel, játékokkal. Ez egy lélekkel megáldott isteni gondviselés eredménye. Megnyugtató kisugárzása van, melyet a gyermekek és a "tisza" lelkek megéreznek. Akit egyszer megérintett, annak társává, részévé válik.